

Par IKP ātro novērtējumu 2020.gada 4.ceturksnī

2020.gadā Covid-19 ietekmē ekonomikas kritums sasniedza 3,5%

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes veikto iekšzemes kopprodukta (IKP) ātro novērtējumu 2020.gada 4.ceturksnī IKP bija par 1,4% mazāks nekā pirms gada. Tas nozīmē, ka kopumā 2020.gadā Covid-19 ietekmē ekonomikas kritums sasniedza 3,5 procentus.

“Lai arī Covid-19 pandēmijas otrais vilnis Latvijā ir skāris daudz smagāk nekā pavasarī un kopš novembra sākuma ir izsludināta ārkārtējā situācija un ir spēkā dažādi vīrusa izplatības ierobežojošie pasākumi, ekonomikas kritums pērnā gada beigās bija ievērojami lēnāks nekā gada 2. un arī 3.ceturksnī”, norāda ekonomikas ministrs Jānis Vitenbergs.

To ir ietekmējuši dažādi faktori. 2020.gada pēdējos mēnešos labus izaugsmes rādītājus sasniedza nozares, kuras Covid-19 ierobežojumi ir skāruši vismazāk. Augstie ražības rādītāji ir nodrošinājuši izaugsmi lauksaimniecības nozarē, apjomi ir auguši arī mežsaimniecībā. Salīdzinot ar 2019.gada 4.ceturksni, būtiski izaugsmes rādītāji ir sasniegti ieguves rūpniecībā (galvenokārt kūdras ieguvē). Tāpat 4.ceturksnī izaugsme vērojama arī apstrādes rūpniecībā par ko liecina straujais preču eksporta kāpums oktobrī un novembrī. Salīdzinoši labi 2020.gadā ir veicies arī būvniecības nozarei. Gada nogalē pieaugums bija vērojams arī atsevišķās komercpakalpojumu nozarēs, kas spējušas pielāgoties jaunajiem apstākļiem. 4.ceturksnī gada griezumā ir palielinājušies arī kopējie mazumtirdzniecības apjomi (par 1,5%). Tāpat pieaugums bija publisko pakalpojumu nozarēs, t.sk. veselības aprūpē.

Vienlaikus virknē nozaru situācija saglabājas sarežģīta. Covid-19 ierobežojumu dēļ vissmagāk cietušajās nozarēs - transportā, izmitināšanā un ēdināšanā, ceļojumu biroju pakalpojumos, kultūras, atpūtas, mākslas un sporta nozarēs - arī 2020.gada 4.ceturksnī bija vērojams būtisks apjomu kritums gada griezumā.

“Līdz ar vakcinēšanās uzsākšanu ir uzlabojušās izredzes pārvarēt Covid-19 pandēmiju, taču tuvākā laika perspektīvas joprojām ir ļoti neskaidras. Īstermiņā svarīgi ir nodrošināt vakcināciju un Covid-19 saslimušo ārstēšanu, kā arī epidemioloģisko pasākumu ievērošanu – tam visam ir tieša ietekme uz ekonomikas attīstību. Otra prioritāte ir Covid-19 pandēmijas dēļ cietušā biznesa saglabāšana, lai tas, beidzoties valsts noteiktajiem ierobežojumiem, spētu ātri atsākt savu darbu,” uzsver ministrs.

Saglabājoties epidemioloģiskajiem ierobežojumiem, sagaidāms, ka arī 2021.gada 1.ceturksnī ekonomikā būs vērojama lejupslīde. Tomēr līdz ar pavasari, atsākoties sezonas darbiem un uzlabojoties epidemioloģiskajai situācijai, ko veicinās vakcinācija, paredzams, ka ekonomiskā aktivitāte pakāpeniski palielināsies. Ekonomikas ministrijas bāzes scenārija prognozes liecina, ka 2021.gadā ekonomikas izaugsme var pārsniegt 3 procentus.

